

ไข่มดริน ข้าวท้องถิ่นเมืองนคร

กรिताพล กรรชณะกาญจน์

ไข่มดริน เป็นพันธุ์ข้าวพื้นบ้านมาแต่ครั้งโบราณของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ได้หยุดการเพาะปลูกไปเป็นเวลานาน ได้กลับมาปลูกกันใหม่อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จากการที่พระองค์ได้ทรงพัฒนาลุ่มแม่น้ำปากพนัง ซึ่งพระองค์ได้ทรงสร้างประตูระบายน้ำ อุทกวิทยาขรสิทธิ์ที่สามารถแยกน้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำเสียออกจากกันได้ เกษตรกรโดยเฉพาะชาวนาในพื้นที่ดังกล่าวก็สามารถลืมตาอ้าปากได้

คุณละม้าย เสนขวัญแก้ว ได้นำพันธุ์ข้าวจากศูนย์วิจัยพันธุ์ข้าวนครศรีธรรมราช และพัทลุง ซึ่งเป็นข้าวโบราณของจังหวัดนครศรีธรรมราช มาทดลองเพาะปลูกอีกครั้งหนึ่งในพื้นที่บ้านไร ต.เขาพังไกล อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช เป็นจำนวน ๓๐ ไร่ ซึ่งได้รับผลผลิตเยี่ยมยอดมาก ดังนั้นที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือน และเก็บเป็นเมล็ดพันธุ์พร้อมทั้งแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว ให้ผู้สนใจในพื้นที่ใกล้เคียงแล้ว จากคุณลักษณะเด่นของรสชาติที่นุ่มแน่นและมันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าวไข่มดริน จึงเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค ข้าวไข่มดรินมีชื่อเสียงขจรไกลมากยิ่งขึ้น ทำให้ราคาข้าวไข่มดรินได้พุ่งสูงถึงเกวียนละ ๑๘,๐๐๐ บาท จากแรงจูงใจดังกล่าวจึงได้ทวีผู้เข้าร่วมโครงการมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ผลิตข้าวไข่มดรินสามารถยังชีพได้ด้วยการทำนาปี

ข้าวเจ้าพันธุ์ ไช่มาดรีน ๓ เป็นข้าวพื้นเมืองที่ได้รับรวบรวมจากจังหวัดนครศรีธรรมราช
เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๘ โดยศูนย์วิจัยข้าว นครศรีธรรมราช ได้เก็บตัวอย่างพันธุ์ จาก ๔ อำเภอ
ฤดูนาปี พ.ศ.๒๕๓๘/๒๕๓๙ ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์ (Pure line selection)
ฤดูนาปี พ.ศ. ๒๕๓๙/๒๕๔๐ ปลูกศึกษาพันธุ์ คัดเลือกได้สายพันธุ์จากแหล่งเก็บ
อำเภอร่อนพิบูลย์ แถวที่ ๓ คือสายพันธุ์ NSRC๙๕๐๐๑-๑-๓

ฤดูนาปี พ.ศ.๒๕๔๐/๒๕๔๑ เปรียบเทียบผลผลิตภายในสถานี ที่ศูนย์วิจัยข้าว
นครศรีธรรมราช

ฤดูนาปี พ.ศ.๒๕๔๑/๒๕๔๒ - ๒๕๔๕/๒๕๔๖ เปรียบเทียบผลผลิตระหว่างสถานี
ที่ศูนย์วิจัยข้าวพัทลุง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และกระบี่ วิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางกายภาพ
และเคมี

ปี พ.ศ.๒๕๔๓ - ๒๕๔๘ ทดสอบปฏิกิริยาต่อโรคไหม้ โรคขอบใบแห้งและเพลี้ย
กระโดดสีน้ำตาล

ฤดูนาปี พ.ศ.๒๕๔๖/๒๕๔๗ - ๒๕๔๘/๒๕๔๙ เปรียบเทียบผลผลิตในนาราษฎร
ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัตตานี และนราธิวาส

ฤดูนาปี พ.ศ.๒๕๔๘/๒๕๔๙ - ๒๕๕๐/๒๕๕๑ ทดสอบการตอบสนองต่อปุ๋ย
ไนโตรเจน

คณะกรรมการพิจารณาพันธุ์ กรมการข้าว มีมติรับรองพันธุ์ ชื่อ ไช่มาดรีน ๓
เพื่อแนะนำให้เกษตรกรปลูก เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๓

ลมาชัย เสนขวัญแก้ว

ป.ร.ค.น.ก.ก.จัดการทบ้เกษตรกร กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ลักษณะประจำพันธุ์ข้าวไช่มาดรีน

๑. เป็นข้าวเจ้าไวต่อช่วงแสง วันออกดอกกลางเดือนมกราคม เก็บเกี่ยวกลางเดือน
กุมภาพันธ์

๒. ความสูงประมาณ ๑๗๖ เซนติเมตร ลักษณะทรงกอตั้ง
๓. แผ่นใบสีเขียวเข้ม ใบธงอยู่ในแนวนอน
๔. รวงยาว ๓๑.๒ เซนติเมตร ลักษณะรวงค่อนข้างแน่น ระวังดี คอรวงยาว
๕. เปลือกเมล็ดสีน้ำตาล น้ำหนักข้าวเปลือกต่อถัง ๑๑.๒ กิโลกรัม
๖. ข้าวเปลือกยาว ๙.๔๗ มิลลิเมตร กว้าง ๒.๕๔ มิลลิเมตร หยา ๑.๙๖ มิลลิเมตร
๗. ข้าวกล้องสีเทา รูปร่างเรียวยาว ยาว ๖.๙๓ มิลลิเมตร กว้าง ๒.๐๗ มิลลิเมตร หยา ๑.๗๒ มิลลิเมตร ท้องไข่น้อย (๐.๕๒)
๘. คุณภาพการสีดีมาก ให้ข้าวเต็มเมล็ดและตันข้าวร้อยละ ๕๖.๑ ปริมาณอมิโลสปานกลาง (๒๑.๘%) ระยะพักตัวเมล็ดพันธุ์ ๒ สัปดาห์ ผลผลิต เฉลี่ย ๔๓๖ กิโลกรัมต่อไร่

ลักษณะเด่นของข้าวไร่ข่มครึ้น

๑. ให้ผลผลิตสูงกว่าพันธุ์เล็บนกปัตตานี ร้อยละ ๑๘
๒. คุณภาพเมล็ดดี มีท้องไข่น้อย ข้าวสวยค่อนข้างร่วนและค่อนข้างนุ่ม

พื้นที่แนะนำ เขตปลูกข้าวเพื่อบริโภค ในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงที่มีนิเวศการปลูกข้าวคล้ายกัน

ข้อควรระวัง อ่อนแอต่อโรคไหม้

ที่มาข้อมูล : กรมการข้าว สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว

ขอขอบคุณ : ท่านละม้าย เสนขวัญแก้ว ประธานคณะกรรมการจัดการหนี้สินเกษตรกร กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

